

The dangers and benefits of cryptocurrency trading

Zagrożenia i korzyści związane z obrotem kryptowalutami

Wykaz skrótów:

u.o p.p o f.t.	ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu
DLT/Blockchain	rozproszona baza łańcucha bloków
DeFi	zdecentralizowane finanse
NBP	Narodowy Bank Polski
FinTech	Technologie finansowe
RegTech	Technologie regulacyjne
ETH	Ethereum, zdecentralizowana platforma cyfrowa
ICO	Initial Coin Offering – mechanizm oferujący udział finansowy w realizacji przedsięwzięcia
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
UE	Unia Europejska
UKNF	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
TOR	The Onion Router, anonimowa sieć komputerowa wykorzystująca wirtualną sieć
USD	waluta dolar amerykański

Abstract: The article emphasise on the current legal rules and regulations related to cryptocurrencies. Due to the risks and benefits associated with trading and using virtual currency, it is very essential to regulate by standard law. Contemporary regulations of the European Union are presented it this article along with the Republic of Poland act related to money laundering and terrorist financing. Virtual currency represented as an objective part of property law. The position of financial control authorities elaborated with regards of threats involve in virtual currencies trading. The recipient introduced to the principles of the formation and types of virtual currencies, as well as the cryptographic method of the distributed register. The positive aspects of the technological encasement also introduced along with the new digital economy have been demonstrated. The draft acts were introduced in legal regulations which is the field of virtual currency trading. The use of financial investment trends leads to development of new directions which is changing old era of financial investments.

Keywords: DLT / Blockchain, distributed ledger technology, Stablecoin, DeFi, NBP, Central Bank.

Streszczenie: Artykuł poświęcono aktualnym regulacjom prawnym związanym z kryptowalutami, z uwagi na zagrożenia i korzyści związane z obrotem i wykorzystaniem waluty wirtualnej. Przedstawiono współczesne regulacje Unii Europejskiej i Rzeczypospolitej Polskiej odnośnie do prania brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu. Przedstawiono walutę wirtualną jako przedmiot prawa majątkowego. Przedstawiono stanowiska organów kontroli finansowej w zakresie zagrożeń w obrocie walutami wirtualnymi. Przybliżono czytelnikowi zasady powstawania i rodzaje walut wirtualnych, a także metodę kryptograficzną rozproszonego rejestru. Wskazano także na pozytywne aspekty technologii i wykazano pozytywne nową gospodarki cyfrowej. Przybliżono projekty aktów prawnych w zakresie obrotu walutami wirtualnymi, stosowania instrumentów finansowych i inwestycyjnych powstałych za sprawą rozwojem nowych kierunków zmian.

Słowa kluczowe: DLT/Blockchain, technologia rozproszonego rejestru, Stablecoin, DeFi, NBP, Bank Centralny.

Wprowadzenie

Waluty wirtualne, kryptowaluty, tokeny, rozpowszechniły się na całym globie i są rozpoznawane niemalże przez każdego. Wybór niniejszej problematyki podyktowany jest postępującą popularyzacją walut wirtualnych przez

konsumentów i inwestorów każdego szczebla, a wykorzystanie technologii DLT/Blockchain staje się coraz bardziej rozpowszechnione i wykorzystane w życiu codziennym. Na tle postępu w płaszczyźnie technologicznej i inwestycyjnej, a także w pryzmacie wizji gospodarki cyfrowej opartej w pełni na tej technologii powstaje wiele pytań, tym bardziej że technologia jest dynamicznie rozwijana. Uzasadnieniem niniejszej problematyki jest także przedstawienie aktualnego stanu prawnego w odpowiedzi na zagrożenia związane z walutami wirtualnymi.

Celem opracowania jest analiza korzyści i zagrożeń związanych z rozwojem i wykorzystaniem technologii DLT/Blockchain, a także próba odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu nastąpiła aktualizacja przez ustawodawcę przepisów prawa powszechnego w tym zakresie. Które zagrożenia występujące w obrocie walutami wirtualnymi stały się przedmiotem regulacji ustawodawcy? Jakie zastosowano nowe rozwiązania prawne względem walut wirtualnych i jaki jest zakres regulacji? Co stanowi przedmiot projektów aktów prawnych w odpowiedzi na potrzeby rynku i obrotu walut wirtualnych?

Zarys źródeł prawa Unii Europejskiej w przedmiocie pracy

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z 30 maja 2018 r. (UE) 2018/843, zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849¹, której głównym celem jest zapobieganie wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu zmieniająca dyrektywy 2009/138/WE i 2013/36/UE stanowi rozszerzenie prawodawstwa unijnego także na problematykę związaną z rynkiem i obrotem walutami wirtualnymi².

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z 20 maja 2015 r., w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz zmieniająca dyrektywy 2009/138/WE i 2013/36/UE (tekst mający znaczenie dla EOG), PE/72/2017/REV/1 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018).

Dyrektywa wprowadza także działania nadzorcze, w drodze których objęto obowiązkiem rejestracji usługodawców w państwach członkowskich (art. 47)³. Na mocy art. 65⁴ Komisja Unii Europejskiej zobowiązana jest do przedkładania w odstępach trzy letnich sprawozdań w przedmiocie wdrażania przepisów dyrektywy. Stosowne sprawozdanie przedkładane jest Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Analizie sprawozdania towarzyszyć będą wnioski ustawodawcze dotyczące stosownych upoważnień, rejestracji użytkowników kont i ich adresów, wzorów oświadczeń⁵.

Zarys źródeł prawa krajowego w przedmiocie pracy

Ustawodawstwo krajowe stosownie do przepisów Dyrektywy (UE) 2018/843 ustawą z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w art. 2 pkt 1 ust. 12⁶ stanowi, iż instytucjami obowiązany są usługodawcy w zakresie wymiany waluty wirtualnej i prawnie dopuszczonych środków płatniczych, usługodawcy wymiany międzywalutowej wirtualnej, pośrednicy i usługodawcy rachunków waluty wirtualnej. Zdefiniowano w przedmiotowej ustawie samą walutę wirtualną, określając ją jako cyfrowe odwzorowanie wartości niebędącej prawnym środkiem płatniczym emitowanym przez Narodowy Bank Polski lub zagraniczne banki centralne czy też nie jest emitowany przez inne organy administracji publicznej. Waluta wirtualna nie stanowi międzynarodowej jednostki rozrachunkowej ustanowionej przez międzynarodową organizację, ak-

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz zmieniająca dyrektywy 2009/138/WE i 2013/36/UE (tekst mający znaczenie dla EOG), PE/72/2017/REV/1 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018).

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz zmieniająca dyrektywy 2009/138/WE i 2013/36/UE (tekst mający znaczenie dla EOG), PE/72/2017/REV/1 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018).

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz zmieniająca dyrektywy 2009/138/WE i 2013/36/UE (tekst mający znaczenie dla EOG), PE/72/2017/REV/1 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018).

⁶ Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2018 poz. 723).

ceptowanej w ramach tej organizacji. Walutą wirtualną nie jest pieniądz elektroniczny w rozumieniu art. 2 pkt 26a ustawy o usługach płatniczych⁷. Waluty wirtualne nie są instrumentami finansowymi, nie można ich zaliczyć także do weksli czy czeków, art. 2 pkt 2 ust. 26⁸ u.o.p.p o f.t. Natomiast waluty wirtualne stosownie do art. 2 pkt 2 ust. 27 u.o.p.p o f.t. ujęto jako wartości majątkowe⁹.

Zagrożenia technologii DLT/Blockchain i walut wirtualnych

Rynekowi walut wirtualnych nie poświęcono żadnej ustawy szczególnej, jest to rynek całkowicie nieregulowany. Nadzór KNF dotyczy jedynie zgodności świadczenia usług z ustawą z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. Nadzorowi nie podlegają kwestie związane z emisją i obrotem walutą wirtualną. Ryzyko inwestycji powiązane jest z gwałtowną i wysoką zmiennością kursu¹⁰. Przykładowo kurs waluty Ethereum (ETH) 1 stycznia 2021 r. wynosił ok. 2753 zł, 25 kwietnia 2021 r. wynosił ok. 8333 zł, 12 maja 2021 r. wynosił ok. 15635 zł, a następnie 20 maja 2021 r. ETH kosztował 9312 zł¹¹.

System obrotu kryptowalutami odbywa się w różnych formach. Funkcjonują giełdy kryptowalut, kantory wymiany, portfele waluty wirtualnej i wymiany, bankomaty kryptowalut. Na rynku mamy do czynienia z walutami wirtualnymi jako z kryptowalutami i tokenami. W przypadku kryptoaktywów wyemitowanych celem zdobycia kapitału na rozwinięcie działalności odnotowano w 30% spadek ich wartości poniżej zera. Emisja i kontrola tokenizacji następuje przez samych jej twórców. Pozostałe waluty można określić mianem kryptowalut¹².

⁷ Ustawa z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. 2011 nr 199, poz. 1175).

⁸ Ustawa z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2018 poz. 723).

⁹ Ustawa z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2018 poz. 723).

¹⁰ Pismo z 12 stycznia 2020 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Ostrzeżenie o ryzykach związanych z nabywaniem oraz z obrotem kryptoaktywami (w tym walutami wirtualnymi oraz kryptowalutami).

¹¹ <https://www.coingecko.com/en/coins/ethereum> [dostęp: 27.01.2022].

¹² D. Gradzi, FinTech/RegTech, *Ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu wynikające z nowych technologii w obszarze płatności elektronicznych*, Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrzznego 2020 Nr 12/22, s. 11–38.

W przypadku tokenów znaczna ich większość odnotowała spadek poniżej ceny emisyjnej Initial Coin Offering (ICO). KNF szacuje, że w około 80% przypadkach doszło do nieuczciwego gromadzenia pieniędzy z wykorzystaniem mechanizmu ICO, w których emisje w ogóle się nie odbyły, a sami jej inicjatorzy znikli. Łatwa procedura inicjacyjna mechanizmu ICO i dobry marketing może powodować zainteresowania inwestorów, gdzie w połączeniu z anonimowością naraża ich na straty spowodowane działaniami niezgodnymi z prawem¹³.

Analizując funkcjonowanie rynku waluty wirtualnej, należy zwrócić uwagę na ryzyko związane z nieunormowaniem waluty wirtualnej. Brak zatem jakichkolwiek gwarancji inwestycji przed utratą środków. Podejmowanie decyzji inwestycyjnych powinno odbywać się z należytym oszacowaniem ryzyka straty wynikającym zarówno z samego rodzaju aktywa waluty wirtualnej, jak i podmiotu świadczącego usługi inwestycyjne.

Największymi zagrożeniami w obrocie walutami wirtualnymi, na które zwraca uwagę KNF, są piramidy finansowe Panziego i inne podobne systemy piramidowe, nielegalne zbiórki na określony rzekomo cel, dokonywanie inwestycji u podmiotów nieposiadających zezwoleń na prowadzenie działalności związanej z obrotem walutami wirtualnymi oferujący niekiedy instrumenty inwestycyjne bez wymaganych zezwoleń¹⁴. Podkreślenia wymagają liczne przypadki prania brudnych pieniędzy, kradzieży na giełdach kryptowalut, przywłaszczeń waluty czy oszustw związanych z obrotem, które mają miejsce także w decentralizowanej strefie. Usługodawcy dążą do maksymalizacji środków zabezpieczenia i wyeliminowaniu zjawiska, jednakże całkowite wyeliminowanie zjawiska najprawdopodobniej nigdy w pełni nie nastąpi¹⁵.

¹³ Pismo z 12 stycznia 2020 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Ostrzeżenie o ryzykach związanych z nabywaniem oraz z obrotem kryptoaktywami (w tym walutami wirtualnymi oraz kryptowalutami).

¹⁴ Pismo z 12 stycznia 2020 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Ostrzeżenie o ryzykach związanych z nabywaniem oraz z obrotem kryptoaktywami (w tym walutami wirtualnymi oraz kryptowalutami).

¹⁵ Portal o nazwie Investopedia: What are the Legal Risks to Cryptocurrency Investors?. Nathan Reiff, Jun 25, 2019 r. <https://www.investopedia.com/tech/what-are-legal-risks-cryptocurrency-investors/> [dostęp: 27.01.2022].

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) w piśmie z 15 kwietnia 2020 r. wypowiedział stanowisko w sprawie oceny ryzyka instytucji obowiązkanych podlegających nadzorze KNF, pod względem ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. Zwrócono uwagę na elementy, których dokonywana ocena ma w szczególności dotyczyć. Zgodnie z art. 27 u.o.p.p.o.f.t. instytucje zobowiązane są do identyfikacji i oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, przy uwzględnieniu czynników ryzyka klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów usług, transakcji i kanałów dostawy. Dokonanie oceny ryzyka przez instytucje nastąpić ma z uwzględnieniem krajowej oceny ryzyka i sprawozdania Komisji Europejskiej¹⁶. Wymienione w tym artykule czynniki stanowią minimalny katalog oceny ryzyka, stanowiąc jeden z najważniejszych obowiązków przedmiotowej ustawy. Dokument w postaci oceny ryzyka może stanowić przedmiot czynności przeprowadzanych przez UKNF¹⁷.

Pranie brudnych pieniędzy jest zjawiskiem w skali globalnej. Chainalysis, Inc. Amerykańska firma z siedzibą w New York United States, dostarcza oprogramowania instytucjom rządowym i usługodawcom pozwalającego na analizę środowiska blockchain i jego eksplorację, pomagając tym samym w walce z cyberprzestępczością. Firma Chainalysis publikuje również coroczny raport o cyberprzestępczości na podstawie globalnych danych w związku z walutami wirtualnymi. W raporcie za 2020 r. przedstawiono informacje, z których wynika, iż wartość waluty wirtualnej wysłanej i odebranej w 2020 r. przez nielegalne podmioty szacowana jest na kwotę 10,000,000,000 USD. Stanowi to spadek przestępczości w stosunku do roku 2019, albowiem wówczas szacowana kwota całkowita obrotu przez wszelkie nielegalne podmioty oszacowana została na kwotę 20,000,000,000 USD. Największą skalę zjawiska stanowią oszustwa na walutach wirtualnych, to ok 54% całej działalności, szacunkowa kwota oszustw wynosi 2,6 mld. USD. Na drugim miejscu jest Dark Net – sieć posługująca się wykorzystywaniem sieci TOR w Interne-

¹⁶ Ustawa z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2018 poz. 723).

¹⁷ Pismo z 15 kwietnia 2020 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego „Stanowisko dotyczące oceny ryzyka instytucji obowiązkanych”.

cie, zapewniająca anonimowość (1,7 mld USD). Kolejnym wielkim źródłem przestępczości jest oprogramowanie ransomware, pomimo że stanowi ona ledwie 7% tego rodzaju działalności, tj. ok 350 mln USD, to w 2020 roku odnotowano aż 317% wzrost w porównaniu z rokiem 2019.

Zagrożenia związane z walutami wirtualnymi można dostrzec również w orzecznictwie sądów powszechnych Rzeczypospolitej Polskiej. W wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 13 września 2018 r., sygn. II AKa 210/18 sąd zwrócił uwagę na zaplanowane działania oskarżonego mające na celu zachowanie anonimowości w sieci internetowej. Celem zaplanowanego zachowania anonimowości było uniknięcie odpowiedzialności za przestępstwa, którego się dopuścił. Oskarżony dokonywał zakupu narkotyków przy użyciu środka płatniczego, jakim są kryptowaluty zapewniające wysoki stopień zachowania anonimowości w sieci. Przy wykorzystaniu waluty wirtualnej oskarżony kupował substancję psychotropową o nazwie dietyloamid kwasu lizergowego, tzw. LSD. Oskarżony w wyjaśnieniu oświadczył, iż substancję psychotropową LSD nabywał na własne potrzeby z kraju Unii Europejskiej, jakim jest Holandia, jako lek na depresję, na którą cierpiał, ponieważ po zażyciu czuł się znacznie lepiej. Oskarżony wskazał, że ilość 100 sztuk, którą nabył, konsumował w okresie ok. 4 miesięcy. Oskarżony dokonywał zakupu nielegalnej substancji z Holandii za pośrednictwem operatora pocztowego na adres rodziców partnerki oskarżonego. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu utrzymał w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego¹⁸.

Kolejny przykład wykorzystania waluty wirtualnej w związku z odpowiedzialnością za pomocnictwo do przestępstwa oszustwa stanowi treść wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 24 października 2018 r., sygn. II AKa 286/16. Oskarżeni w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w sposób zaplanowany doprowadzili do niekorzystnego rozporządzenia mieniem obywatela państwa Holandii. Wprowadzenie w błąd dotyczyło wywiązania się z umowy sprzedaży pojazdu typu spychacz i autokaru. Doprowadzili stronę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Przyjęli od Holendra

¹⁸ Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 13 września 2018 r., sygn. II AKa 210/18, Teza: Przesłanki fakultatywnego nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 2 k.k., LEX nr 2571572.

pieniądze, nie wywiązując się z umowy sprzedaży poprzez niedostarczenie pojazdów będących przedmiotem umowy. Pieniądze uzyskane w ten sposób zainwestowali w kryptowalutę BitCoin, działając tym samym na szkodę pokrzywdzonego. Przepięstwa tego oskarżeni dopuścili się po raz kolejny, albowiem wcześniej zostali już za podobne przestęstwa karani¹⁹, tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. (oszustwo)²⁰.

Zalety technologii DLT/Blockchain i walut wirtualnych

Niewątpliwie do zalet DLT/Blockchain należy zaliczyć wysoką wydajność funkcjonowania i przetwarzania informacji. Należy także dostrzec, że sama sieć jest dosyć dobrze zabezpieczona przed atakami i włamaniami. Dane w sieci według ogólnie panującej opinii są praktycznie nie do zdobycia dzięki specjalnej technologii dane są rozproszone i szyfrowane. Decentralizacja danych sprawia, iż są one rozproszone w różnych łańcuchach przetwarzanych przez wiele niezależnych komputerów. Brak jest zatem jakiegokolwiek jednego centralnego punktu narażonego na bezpośredni atak hackerski, ponieważ absolutnie wszystkie dane są zdecentralizowane na wszystkich komputerach podłączonych do sieci na całym globie. Metoda ta reprezentuje tak wysoce wyspecjalizowany poziom bezpieczeństwa, iż może być wykorzystywana przez instytucje rządowe, administracje, do przetwarzania, gromadzenia i wykonywania operacji na danych²¹. Dodatkowo posługiwanie się tą siecią wprowadza niesamowite oszczędności, ponieważ dostarcza jednocześnie niezbędnej mocy obliczeniowej, dzięki której dokonywana jest także kontrola poprawności wykonanych operacji, w zakresie ich zgodności. Korzystanie z dobrodziejstwa sieci DLT/Blockchain pozwoli na uniknięcie wszelkich pośredników i usługodawców, gdyż wszelkich niezbęd-

¹⁹ Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 24 października 2018 r., sygn. II AKa 286/18, LEX nr 2603276.

²⁰ Ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88, poz. 553).

²¹ Publication of International Bank for Reconstruction and Development Distributed Ledger Technology (DLT) and Blockchain, FinTech Note, No. 1, Washington 2017, <https://olc.worldbank.org/system/files/122140-WP-PUBLIC-Distributed-Ledger-Technology-and-Blockchain-Fintech-Notes.pdf> [dostęp: 29.05.2021].

nych operacji będzie można dokonać za pomocą tej sieci i w ramach usług opartych na jej technologii. Przede wszystkim technologia ta dedykowana jest dla sektora finansowego, w tym banków, a także instytucji rządowych, administracji publicznej i skarbowej, ochrony zdrowia. Innymi sektorami mogącymi stosować technologię blockchain wydają się producenci oprogramowania czy muzyki. Za sprawą rozproszonej sieci kryptograficznej wskazuje się na jej zalety jako sieci godnej zaufania ze względu na wysoce wyspecjalizowaną metodę zachowania poufności danych (kryptografia) i stabilność za sprawą rozproszonego rejestru, gdzie dane nie są przechowywane w jednym miejscu (decentralizacja danych rejestru)²². Bezpośrednią zaletą sieci DLT/Blockchain są kryptowaluty i możliwość ich wydobywania. Transakcje odbywają się bezpośrednio przy wykorzystaniu sieci peer-to-peer, dzięki czemu eliminuje się pośredników z zachowaniem poufności. Kontrakty mogą być na potrzeby umowy modyfikowane, np. dla ważności kontraktu wymagana jest zgoda osoby trzeciej. Obrót kryptowalutami to także minimalizacja kosztów transferów lub wyeliminowanie ich w ogóle. Dostęp do kryptowalut jest znacznie szerszy niż za pośrednictwem banku, ponieważ może z niego skorzystać każdy, jedynym warunkiem jest dostęp do Internetu i smartfon lub notebook. Wśród zalet należy także wymienić ułatwienie zawierania transakcji handlowych międzynarodowych, dzięki czemu wyeliminowane jest ryzyko związane ze stratą na skutek wahań kursów międzynarodowych, ponieważ istnieje jeden globalny kurs danej kryptowaluty²³.

Podsumowanie

Wynik badań, jaki osiągnięto, pozwala na stwierdzenie, iż rynek walut wirtualnych jest wciąż nieregulowany. Brakuje w tym zakresie rozwiązań szczegółowych i systemowych. Wykorzystywanie technologii DLT/Blockchain nie osiągnęło jeszcze na tyle wysokiego poziomu zaawansowania, żeby można ją było powszechnie wykorzystać.

²² <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/other/distributed-ledgers/> [dostęp: 29.05.2021].

²³ <https://blog.finjan.com/advantages-of-cryptocurrency/> [dostęp: 29.05.2021].

W kwestii największych zagrożeń w obrocie walutami wirtualnymi należy wskazać na:

- ▄ brak skutecznej ochrony w obrocie walutą wirtualną wobec globalnych zagrożeń na rynku.
- ▄ brak przepisów szczególnych względem ochrony obrotu walutami wirtualnymi, ochrony konsumentów i inwestorów.
- ▄ incydenty przestępcze związane z obrotem walutami wirtualnymi, w tym oszustwa i włamania do sieci oraz kradzieże kont i waluty wirtualnej.
- ▄ wykorzystywanie nielegalnego oprogramowania typu ransomware, anonimowość, jaką zapewnia sieć.

Z pewnością przed urzeczywistnieniem się w pełni gospodarki cyfrowej tak ważne jest najpierw zapewnienie wyspecjalizowanych narzędzi zapewniającej jej ochronę i wiarygodność. Rozwinięcie się technologii DLT/Blockchain i walut wirtualnych osiągnęło na tyle wysoki poziom rozwoju, że niezbędna stała się ingerencja ustawodawcy na szczeblu Unii Europejskiej i Rzeczypospolitej Polskiej. Zmianom przyglądają się instytucje i banki centralne, w tym Narodowy Bank Polski.

W odniesieniu do kierunków zmian legislacyjnych obrotu walutami wirtualnymi należy zauważyć projekt legislacyjny rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków kryptoaktywów i zmieniającego dyrektywę (UE) 2019/193 z 24 września 2020 r., który zakłada postępujące rozwiązania w tej dziedzinie. Następuje obecnie modelowanie nowego rynku finansowego. Odbywa się to także za sprawą szybko rozwijających się DeFi – zdecentralizowanych finansów światowych, które stanowią obecnie najdynamiczniej rozwijający się system oparty na DLT/Blockchain. Fakt ten nie pozostaje bez znaczenia dla ogólnoświatowej gospodarki. Projekt rozporządzenia zakłada stabilne ramy do rozwoju rynku i wspieranie innowacyjności, a także wypracowanie odpowiednich środków ochrony i zapewnienie bezpieczeństwa konsumentów, inwestorów oraz zapewnienie stabilności finansowej. Przyjęcie postulatów wniosku w procedurze prawodawczej, jak też postępujące zmiany technologiczne wyrażone będą w przepisach kolejnych aktów prawnych.

Bibliografia

- Federal Association for Information Technology, Telecommunications and New Media, e.V. Albrechtstraße 10, 10117 Berlin 2020
- Gradzi D. (2020). FinTech/RegTech. Ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu wynikające z nowych technologii w obszarze płatności elektronicznych, Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego, 12/22, s. 11–38
- Public Report, The Board Of The International Organization Of securities Commissions, Global Stablecoin Initiatives, OR01/2020 March 2020, s. 3–4
- Pulication of International Bank for Reconstruction and Development, Distributed Ledger Technology (DLT) and Blockchain, FinTech Note, 1, Washington 2017

Źródła prawa

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz zmieniająca dyrektywy 2009/138/WE i 2013/36/UE (tekst mający znaczenie dla EOG), PE/72/2017/REV/1 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018)
- Ustawa z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2018 poz. 723)
- Ustawa z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. 2011 nr 199, poz. 1175)
- Ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553)

Orzecznictwo

- Wyrok WSA w Warszawie z 08.12.2010 r., VIII SA/Wa 640/10, LEX nr 760393
- Wyrok NSA z 27.06.2019 r., II GSK 2804/17, LEX nr 2702109
- Wyrok WSA w Łodzi z 27.07.2016 r., I SA/Łd 501/16, LEX nr 2100256

Publikacje

- Pismo z 12 stycznia 2020 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Ostrzeżenie o ryzykach związanych z nabywaniem oraz z obrotem kryptoaktywami (w tym walutami wirtualnymi oraz kryptowalutami)
- Pismo z 15 kwietnia 2020 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego „Stanowisko dotyczące oceny ryzyka instytucji obowiązanej”

Źródła netograficzne

<https://itwiz.pl/praktyczne-zastosowania-technologiei-blockchain/> [dostęp: 21.05.2021]

<https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD650.pdf> [dostęp: 27.05.2021]

<https://social.estate/slownik/co-to-jest-stablecoin/> [dostęp: 27.05.2021]

<https://www.coingecko.com/en/coins/ethereum> [dostęp: 27.05.2021]

<https://www.investopedia.com/tech/what-are-legal-risks-cryptocurrency-investors/> [dostęp: 27.05.2021]

<https://olc.worldbank.org/system/files/122140-WP-PUBLIC-Distributed-Ledger-Technology-and-Blockchain-Fintech-Notes.pdf> [dostęp: 29.05.2021]

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/other/distributed-ledgers/> [dostęp: 27.05.2021]

<https://blog.finjan.com/advantages-of-cryptocurrency/> [dostęp: 29.05.2021]

<https://olc.worldbank.org/system/files/122140-WP-PUBLIC-Distributed-Ledger-Technology-and-Blockchain-Fintech-Notes.pdf> [dostęp: 29.05.2021]

Strumień Blockchain/DLT i Waluty Cyfrowe, program „Od papierowej do cyfrowej Polski” <http://archiwum.mc.gov.pl/projekty/od-papierowej-do-cyfrowej-polski/strumien-blockchain-i-kryptowaluty> [dostęp: 25.05.2021]

